

Deelnemers over de vragen:

'Noteer een inspirerende leerervaring die u zelf hebt meegemaakt. Geef aan waarom u deze leerervaring inspirerend vond. Is dit te verheffen tot een didactisch principe?'

tijdens de werkconferentie 'Een dag lang leren van en met groen', Wageningen, 21 april 2009,

naar aanleiding van de inleiding 'Inspi-leren: de praktijk als bron van inspirerend leren'.

## **1.**

Regelmatig contact met personen die kennis hebben op verschillende disciplines.

Geeft nieuwe inzichten; andere kijk op zaken waardoor je weer nieuwe ideeën krijgt om mee verder te gaan.

Didactische principe: Ja.

## **2.**

Doorbouwen op bestaande kennis.

Als workshopleider een onderwerp voorbereiden in de rol van "inhoudsdeskundige". Door vragen vanuit het publieke "gedwongen" zijn om op die kennis te reflecteren en aanvullen met nieuwe verworven kennis en ervaringen van derden.

### **3.**

“ Met je kop tegen de muur lopen ”

Leren van een oplossing die niet werkte. Van een mislukking een ervaring maken die waarde van de toekomst heeft.

Didactische principe: wat was het alternatief geweest dat wel tot succes zou hebben geleid?

## 4.

### Inspirerend leren

Leerervaring:

De ontdekking dat verschillende contexten ook verschillende perspectieven geven. Maakt dat je altijd problemen (in mijn oren) van verschillende kanten moet bekijken om tot echt leren te komen.  
( = didactische principe)

## 5.

Probleem (je ontdekt dat iets niet werkt, of je loopt tegen een tegenstrijdigheid aan)



Verschillende invalshoeken ( je probeert op verschillende manieren er tegenaan te kijken.)



Nuance ( verschillende perspectieven leiden tot een nuance van het probleem)



Oplossing ( soms kom je daardoor tot een oplossing, overigens lang niet altijd.

## **6.**

Leren lopen, fietsen, zwemmen; letterlijk met vallen en opstaan. Dus leren in de praktijk, met een heel directe feedback!

## 7.

Inspirerend:

Probleem: onder tijdsdruk moesten we belangrijke beslissingen genomen worden voor een grote groep mensen.

Gevolg: conflict

Gedaan: praten met alle deelnemers zonder vooropgezet plan

Geleerd: oplossing komt vanzelf: loslaten



## **8.**

Kennis opdoen over verschillende persoonlijkheidskenmerken en daardoor leerstijlen. De manier waarop je informatie brengt omzetten naar de verschillende persoonlijke leerstijlen.

**9.**

Ervaring: Roos v Leary

Inspiratie: nieuw inzicht

Didactisch: versterking. Inzicht maakt mij leergierig. ("Honger naar meer")

## 10.

Oprichting trainingscentrum bloembollenteelt.

- Samen met diverse partijen een opleiding in de praktijk starten en tot een succes maken.
- Consensus over het doel is belangrijk en werkt stimulerend.

Principe

- Training on the job.

## **11.**

In een autofabriek (NedCar) worden in de productieafdeling wekelijks alle positieve, maar ook knelpunten/leerpunten etc. op een whiteboard genoteerd en wekelijks in zelfsturende teams worden deze items besproken.

Grote mate van saamhorigheid en betrokkenheid. Vizioer altijd op beter! Inzichtelijk houden van verbeterpunten!

## 12.

Een probleem stellen en er met meerdere een oplossingen naar vinden.

- Analyseren van probleem
- Nadenken over oplossingen
- Elkaar daarin bijstaan/discussiëren
- Nadenken over vernieuwingen

## 13.

### Inspirerende leerervaring

- Workshops met de stappen van Covi (56 jarige leeftijd)
- Het stellen van doelen
- Wat wil je nog bereiken
- Doel: Beste leerbedrijf van het jaar worden!

## 14.

### Leerervaring

- Besefmoment van EVS daadwerkelijk inhoud.
- Als docent was ik al enige tijd werkzaam voor BBL leerlingen in een EVC traject.
- Het duurde even voordat ik uit het traditionele onderwijs kwam.
- Reflectie: integratie van het traditionele. EVC heeft zijn tijd nodig.

## 15.

Speech op de bruiloft van mijn zus met weinig voorbereiding.

- Zeer goed ontvangen, veel waardering van zus, familie en overige gasten.
- Complimenten; gevraagd of het mij dagelijkse werkzaamheden was.
- Energie en enthousiasme en passie waren mijn ingrediënten

Gesprek met managers

- Open en constructief. Waardering, vertrouwen en respect.



## **16.**

Betreft: opleidingsadvies

Niet min of meer automatisch "dossier" opinie overgenomen. In geval van opleidingsadvies voor WWB kandidaat van buitenlandse afkomst.

Na doorvragen en daardoor betere info bleek kandidaat hoog opgeleid te zijn. Kandidaat bleek op een veel hoger niveau inzetbaar te zijn. Zijn eigen verhaal werd tot dan toe niet geloofd.

Didactisch principe; neem een open houding aan tegenover de kandidaat (student).

## **17.**

Bij een ander SW - bedrijf zag ik in het kader van Mens - Ontwikkeling hoe zij de mens als uitgangspunt namen / zagen. Dit was voor mij inspirerend omdat wij tot nu toe veel vanuit een 'corporate gedachte' opleiden en niet vanuit het individu. Dit voorbeeld gaf mij inzicht.

Didactisch principe: individuele projecten / maatwerk is hiervoor erg belangrijk. Maar daardoor kun je een heel hoog rendement bereiken. En dis echt tot Mens – Ontwikkeling komen.

**18.**

Diploma uitreiking BBL – klas. Intratuin Arnhem (onderdeel sociale werkvoorzieningen)

(Peter)

## 19.

Op de lagere school (nu 40 jaar geleden) voor het eerst zelf niet een boormachine (was toen nieuw) een nieuwe .... Stuk maken

- spannend
- uitdagend
- vertrouwen

## **20.**

Reis met veel vrijheid. Telkens had ik weer behoefte aan vastigheid. Toch mijzelf gemotiveerd om door te reizen en vastigheid los te laten. Terugkijken was beweging altijd beter dan stilstaan. Haal mensen uit hun comfortzone en negeer eerste weerstand gevoelend.

## **21.**

Leerervaring trial & error:

Het opzetten van een project in een ander land met een andere cultuur / godsdienst. Vooral het omgaan met problemen die daarbij komen kijken en hoe dit soort probleem opgelost zouden kunnen worden was inspirerend.

Didactisch: Ja, maar met een goede voorbereiding. Bedenk dat dingen anders kunnen lopen en houd daar rekening mee!

## **22.**

Tijdens mijn opleiding als docent ontdekte ik dat ik de leerlingen kon boeien als ik gebruik maakte van veel didactische werkvormen. Afwisseling bleek het toverwoord. Dit was voor mij een inspirerende leerervaring. Wat mij betreft is dit te verheffen tot een didactisch principe!

## **23.**

### Leerervaring

Samenwerking met projectpartners.

- Blijkt niet vanzelfsprekend positief te zijn.

Leerervaring:

- Vooraf elkaar toetsen
- Vooraf afspraken maken
- Hoe reëel zijn de targets? Haalbaar of niet?

Inspiratie:

Breder kijken dan alleen eigen organisatie. Verdieping in motivatie(s) van anderen.



**24.**

Inspirerende leerervaring:

Supervisie traject: concrete dilemma's inbrengen.

Waarom inspirerend:

Gestimuleerd tot zelfverantwoordelijkheid en te reflecteren aan de hand van de leercirkel.

## **25.**

Observatie van BPV plek (melkveeboerderij) i.v.m. onderzoek naar effectiviteit van de inrichting van leeromgevingen op competentiegericht onderwijs van MBO deelnemers. (ECS, WUR).

Leerervaring inspirerend omdat de boer expliciet toeliet dat de deelnemer fouten kon / mocht maken, risico's kon / mocht nemen.

Didactisch principe: experimenteren.

## **26.**

Doelgericht denken.

Door je doel van te voren goed te omschrijven en te overdenken werk je sneller en beter naar het beoogde resultaat.

## **27.**

Tijdens een project, in de functie van projectmanager, door een externe persoon opnieuw in het project duiken en uiteenzetten waar taken en verantwoordelijkheden liggen. Waarbij vooral wordt gekeken naar zaken die van de projectmanager worden gevraagd door alle verschillende belanghebbende met daarbij reden waarom ze dit vragen (belang). Dit resulteerde in zeer vernieuwde inzichten en een andere opstelling richting deze belanghebbenden (prioriteren en afstoten van taken).

**28.**

Inspirerende leerervaring

Werking van groepsprocessen en eigen rol daarin.

Waarom: omdat het werkelijk plaatsvond. Demonstratie was in de praktijk.

Didactische principe: Ja, is ertoe te verheffen.

## **29.**

Leren door fouten te mogen maken. Een slecht resultaat is ook resultaat!

Leerlingen willen liever geen fouten maken. In de praktijk vind ik dat dit gestimuleerd moet worden!  
(kritieke situatie!)

### **30.**

#### Inspirerende leerervaring

Leren van de ander / de vakman. Degene met ervaring.

Waarom: leren is echt, praktisch en nooit doorleefd.

Didactische principe: natuurlijk.

### 31.

- Aanleren van hogere skitechnieken in een opleiding tot ski-instructeur.

- In een "droom" dit altijd willen beheersen. Onbereikbaar zijn...?

- Leren door doen.

90% praktijk, 10 % theoretische ondersteuning.



Het doen en ervaren



## **32.**

Organisatie van een bijeenkomst liep goed ondanks dat het houden van een draaiboek er geen trekker / eindverantwoordelijke was geregeld voor de organisatie.

Verwachting was " alles loopt in het honderd"; geen structuur in de voorbereiding.

Inspirerend: vaste route om te komen tot de organisatie van een bijeenkomst is niet altijd nodig.

### **33.**

Het moment waarop ik inzag dat het management van mijn vorige organisatie zich niet met de essentie van het voeren van een duurzame bedrijfsvoering bezig hield.

Dit leidde tot het maken van keuzes.

## **34.**

### Inspirerende leerervaring

Geleerd omleiding te geven aan een zeer diverse groep mensen van (lager) niveau. Inspirerend omdat het een directe reflectie was op mijn eigen doen en laten. Bijvoorbeeld onduidelijk zijn of vaag leidt tot verkeerde instructies.

Didactisch: Leren is reflecteren, praktiseren en ervaren en het "juiste" er uit halen en toepassen.

### **35.**

Van inspirerend leren is sprake wanneer voor een bepaalde probleemsituatie in de beroepspraktijk, waarvoor in de eerste instantie geen oplossingsrichting voor handen leek, na gezamenlijke analyse samen met andere professionals toch een veelbelovende oplossingsroute kan worden vastgesteld.

**36.**

A: Boek lezen " De Prooi".

B: Hoe komt besluit tot fusie tot stand ( twee topleiders die met elkaar overleggen).

C: Inzicht via lezen.

## **37.**

Sar de Baas

20 jaargeleden een conferentie over arbeidsomstandigheden in het Rijnmondgebied. Zijn shockgesprekken over mogelijke calamiteiten deden mij realiseren dat goede werkmethodes ook belangrijk zijn voor mens en milieu.

Geen didactische principes.

**38.**

Netwerkbenadering



Veel initiatief en energie



Samenwerken op basis van competenties en energie.

### **39.**

Het onder supervisie schrijven van een beleidsplan. De aansturing van de directeur hermerkt zich door hoge verwachtingen en eisen met ondersteuning waar nodig. Het al-oude "Meester-gezel"-systeem.



#### **40.**

- Bedrijfseconomische analyse van een boerderij uitvoeren met als opdracht een verbeterplan.
- Lessen goed voorbereiden reflecteren over het resultaat.
- Met een andere persoon in duo een onderwijssituatie creëren waarin de externe vraag leidend wordt voor de eigen leerervaring van deelnemers.

## **41.**

Schoolsituatie waarin theorie en praktijk verweven zijn.

Inspirerend omdat je fouten mag maken en aan de systemen kunt werken. Een goede voorbereiding op de praktijk.

Didactisch principe: Ja, het is een didactisch model.

Les geven: Op het moment dat je anderen iets leert krijg je zelf meer inzicht (mede daardoor lijkt de jeugd steeds minder te weten.)

## 42.

Situatie: Begeleiding van een cursist in werkveld op praktijkgebied. Door vanuit persoonlijke vraagstellingen te gaan praten → (dus los van werksituatie) uiteindelijk zeer snel gekomen tot de kern van de belemmering in zijn eigen functioneren.

Inspiratie: Theorie / praktijk altijd te koppelen aan gevoel → beleving van de persoon; emotie.

Didactische principe: Begeleiding in praktijk van theorie / praktische vaardigheden en wie is het mens daarachter.

### 43.

Ik ging als coach mee met een cursist op verkoopbezoek bij een klant van hem. Op een gegeven moment geeft de klant een verkoopsignaal en cursist reageert daar totaal niet op. Achteraf vragen waarom hij niet reageerde gaf cursist aan dat hij wel gehoord had maar dacht het antwoord van de klant al te weten.

Inspirerend voor mij: We hadden in de training uitgebreid gesprek gehad dat we heel goed zijn en denken voor een ander. Afspraken gemaakt dat we dat niet zouden doen en het in de praktijk het tegenovergestelde doen. Mijn inspiratie is dat theorie / praktijk toch een ander verhaal is. Gedrag is in de praktijk lastig aan de passen voor de cursist. In de praktijk leer je dus het meest. Doen dus.

Didactisch principe: Koppel theorie aan praktijk en begeleid mensen vooral in praktijk op toepassen van vaardigheden en eigen gedrag.

#### **44.**

1<sup>e</sup> keer afsluiten sector CAO!

Nieuwe situatie waarbinnen ik met de beschikbare kennis en ervaring niet uit de voeten kon.  
Gevolg: nadenken over, zoeken naar nieuwe aanpak / methode. Betekent: uitdaging!

Didactisch principe: Waarschijnlijk wel, weet niet welk principe?

## **45.**

Door eigen overtuiging en daadkracht iemand anders tot voorbeeld kunnen dienen. Dus erachter komen dat je een voorbeeldfunctie kunt hebben. Het geeft veel inspiratie en voldoening dat overtuiging er toe doet.

- voorbeelden doen er toe!
- mensen leren makkelijker wanneer duidelijk is waar het resultaat naar toe leid.

## 46.

Discussie met duale studenten over het oogstmoment van komkommers. De afzetorganisatie stelde dat het gewenst was om 35ers te leveren in plaats van 40ers. In de praktijk bleek dat er in die week per m<sup>2</sup> 8 komkommers te oogsten waren of 10 komkommers van 35. Een 40er leverde 21 cent op en een 31 20 cent. Studenten toonden met een lineair programma aan dat de afzetorganisatie gelijk had, meer vruchten snijden (met andere verpakkingspeil) leverde uiteindelijk meer op. De tuinder raakte pas overtuigd van het gelijk van de afzetorganisatie. Vervolgens werkte hij het uit om de vraagprijs beter te kunnen bepalen.

**47.**

Praktijkvoorbeelden in theoretische lessen maken het beeldend en beter te begrijpen. Op die manier bekijft het meer.



## **48.**

Loslaten van lesboek. Studenten en deelnemers van cursus zelf presentaties laten geven over een onderdeel wat ze hadden willen leren. Opzet: niet de docent werkt, naar de cursist. Na 4 á 5 weken kwamen er presentaties met vaak een goede / hoge kwaliteit.

## 49.

Leersituatie: Delen van kennis d.m.v. verzorgen van een presentatie.

- reflecteren
- expliciteren
- ordenen

## **50.**

Ontdekken dat je beperkte leerlingen (niveau 1 & 2) redelijk ingewikkelde zaken bij kan brengen, zoals toegepaste statistiek, zolang je dit speels en praktisch doet. Ook de wijze waarop het geleerde bleef hangen.

Door visualiseren, praktisch aanbieden / aanleren wordt klaarblijkelijk een beter leerresultaat bereikt.

## **51.**

Dat er binnen een bedrijf, dat onderhevig is aan cultuurverandering, sprake kan zijn van verschillende visies door verschillende personen. Elkaars taal spreken is van essentieel belang. Dezelfde koers varen. Dit alles om miscommunicatie te vermijden.

## **52.**

Leerervaring: Opzetten van nieuwe afdeling met medewerking van multidisciplinair team.

Inspirerend: leder vanuit zijn / haar unieke discipline draagt bij aan de algemene en specifieke doelstellingen.

Didactisch principe: Kennis vergaren, samenvoegen en vervolgens bouwen.

**53.**

De leerervaring moet op redelijk korte termijn merkbaar succes opleveren bij de lerende. Hij / zij moet ervaren dat hij / zij er wat aan heeft.

## **54.**

Gelijk hebben / Gelijk krijgen.

Als 'deskundige' is het effectiever om deelnemers mee te nemen in het proces, dan ze te overtuigen van je 'punt'. Zo kom je verder en nog sneller en doeltreffender ook.

Didactisch principe: Samen kansen en problemen verkennen, samen oplossingen vinden.

## 55.

- Functies met ondernemers, verkoopfunctie.

- Uitdagend, feedback door resultaat

- Uitdaging als basis voor het proces:

Werkt niet als de stap te groot is of er geen match is tussen competenties en functies (regelmatig wordt dat te laat ontdekt.)



**56.**

Soleren als trompettist bij the Big Band Bommel. Oja, en bij de Boemels. Overwinnen van een ‘oude angst’.

## **57.**

Project in Azië:

Realiteit is niet alleen een interpretatie, maar ook een sociale constructie. Nieuwsgierigheid naar het onbekende (onbewust) kan tot totaal onvoorziene inzichten leiden.

**58.**

Grenzen verleggen. Proberen of iets wat goed gaat ook beter of sneller kan. Bijvoorbeeld autorijden (scheuren) is leuk – spanning. Ervaring van onbekende dingen.

## 59.

- Tijdens een fietswedstrijd in de heetst van de strijd nog tips / aanwijzingen te krijgen van een meerjeddende trainer.
- Bij een volgende rit kwam de tip weer boven in mijn brein. Dus handelen en een bescheiden verbetering zien.
- Leermeester / trainer en leerling samen aan het werk. Zeker als het spannend wordt dan komen de kwaliteiten van de leerling boven.

## **60.**

1. Ruimte geven aan collega's om fouten te maken in groepsverband en de groep laten reageren / feedback geven.
2. Inspirerend: 'we doen het samen!'.
3. Collectief leren.

## **61.**

- Probleem aanpakken op de manier van een persoon uit je omgeving die totaal anders is dan jij.
- Veel nieuwe inzichten en voor jou doen creatieve oplossingen.
- Hoe zou je moeder, de bakker, je collega, je buurman dit probleem aanpakken?

## **62.**

20 recreatieondernemers hebben mij uitgenodigd om een samenwerkingsverband te ontwikkelen; ondernemers/onderwijs/regio.

Waarom inspirerend: mensen die ergens voor gaan!

Didactisch principe: studenten die ergens voor gaan!

### **63.**

1. Fout in de projectbewaking.
2. Inspirerend: Hoe kan dat afbreukrisico?
3. Cursus / coaching projectmanagement.



**64.**

Praktijkopleiding.

Inspirerend: omdat je veelal direct het gevolg van je handelen ziet.

## **65.**

Tijdens een gesprek over marketing met een bureau merken dat ze je verder helpen door aan te sluiten bij de gewenste situatie en de aanwezige kennis.

Inspirerend door het activeren van oude kennis en deze te verrijken met nieuwe kennis.

Didactisch principe: Aansluiten en één of twee niveaus verder helpen.

## 66.

Inspirerende leerervaring:

- verandering van baan ca. 6 jaar geleden → nieuw netwerk

Waarom inspirerend: netwerk met mensen die veel reflectie plegen en ondernemers “met poten in de klei” (2 groepen)

Didactisch principe: combineer “down to earth” benadering (resultaatgericht) met veel reflectie.

**67.**

Samenwerken als INHolland. Delft met AB Zuid-Holland in het EVC-project. Ervaren dat met een partner buiten het onderwijs er een situatie ontstaat van meer dan de som der delen.

Het voortdurend enthousiasmeren van elkaar door een andere praktijksituatie.

**68.**

Leren van andere mensen tijdens trainingen waardoor blijkt dat je zelf nooit uitgeleerd bent.

Leren van elkaar in elke situatie.

## **69.**

Voorbeeldmanager waarmee evaluatiegesprekken plaatsvonden.

Didactisch principe

- vertrouwen
- ruimte

## **70.**

In mijn team werd door een collega een verrassende nieuwe wending gegeven die ons denken in een versnelling bracht.

Didactisch principe

- creativiteit ontzetten

## **71.**

Programmaleiding GKC Ondernemerschap

1. - schalen met informatie
2. - inspiratie: nieuwe kennissen
3. - springen in het diepe
  - feedback (zelf)organiseren



## 72.

### Inspirerende leerervaring

Vergaderen met allerlei verschillende partijen waar ik erg over had nagedacht vooraf, allerlei scenario's → Verliep als een speer door sfeer en betrokkenheid

Geleerd: Kennis + voorbereiding → is niet alles

Uiteindelijk moeten mensen het samen doen = inspirerend

Waardevolle ervaring: kennis + emotie/gevoel komen samen.

### **73.**

Mijn eindgesprek tijdens mijn stage. Wat bedoeld was als een uurtje werd een halve middag.

Ik kreeg de kans mijn visie en ervaring te delen met de directeur. Hij reageerde daarop en raakte zelf ook op de praatstoel.

Principe: Reflectie moet je organiseren

#### **74.**

De natuurkundelessen van dhr. Van Eijk op de middelbare school.

Het inspirerende zat hem in zijn persoon. Er was sprake van een sterke verbinding tussen hem en zijn leerlingen. Die intermenselijke verbinding is voor mij essentieel bij leren.

Ik weet niet meer zo veel van wat ik geleerd heb. Het ging ook lang niet altijd over natuurkunde. Ik ben altijd wel van dat vak blijven houden.

**75.**

Voor het eerst mee mogen met een collega van een WMO-adviesraad om onderzoek op te zetten.

## **76.**

Ervaring: Bedrijfsbezoek nieuwe grote kas

Inspiratie: Inzicht in ander ondernemerschap. Energie naast teelt. Extern-markt gericht

Didactisch principe: Kennis maken met nieuwe inzichten/omgevingen en daarop reflecteren.

## **77.**

Resultaat is te boeken door committent.

Waarom: inzicht dat indien passie niet betrokken zijn de output negatief is.

Didactisch principe: Informeren + enthousiasmeren door go-no-go

**78.**

Via een programma van meerde dagen in thema uitdiepen op een locatie in de praktijk van een voorloper.

Inspirerend omdat: Het verhaal werd verteld door een ervaringsdeskundige.

## **79.**

- Doorbrekend inzicht – AHA Erlebnis.
- Bevredigend gevoel na een intellectuele worsteling.
- Laat leerlingen worstelen met hun eigen vragen!



**80.**

Kennis overdragen niet altijd makkelijk m.b.t. methode overdracht, Leer van de lerende! En pas je aan!

**81.**

Bespreken van een plan van aanpak met directe collega's (toetsmoment, feedback).